

РЕШЕНИЕ

№ 3774

гр. София, 10.07.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, IV КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ,
в публично заседание на 12.06.2020 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Галин Несторов

ЧЛЕНОВЕ: Бранимира Митушева

Зорница Дойчинова

при участието на секретаря Евгения Стоичкова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **1547** по описа за **2020** година докладвано от съдия Галин Несторов, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 285, ал.1 от ЗИНЗС. Образувано е по касационна жалба на А. Ю. М. от [населено място] срещу решение № 6456/01.11.2019 г. по описа на АССГ, 9-и състав по адм. дело № 3945/2019 г., с което е отхвърлена искова молба срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ [населено място] /ГДИН/ за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 10 000 лева за периода от 26.02.2015 година до 10.03.2016 година, ведно със законната лихва за забава върху сумата, считано от предявяване на иска да окончателното изплащане на сумата, вследствие на лошите условия в Затворническо общежитие- К..

Касаторът твърди, че решението е постановено в противоречие както с материалния закон, така и при съществено противоречие с процесуалните правила. Претендира се, че предявените искове са доказани както по основание, така и по размер, с оглед наличието на причинно-следствена връзка между вреди и незаконосъобразно бездействие от страна на администрацията на затвора в [населено място]. Поради това се претендира отмяна на процесното решение и осъждане на ответника по предявената искова претенция. В с.з. се представлява от адв. А., който поддържа жалбата и претендира адв. хонорар.

Ответникът - ГДИН, редовно уведомен, не се представлява, чрез юриск. Н. Д. / с приложено пълномощно по д./ изразява подробно писмено становище по жалбата като

счита същата за неоснователна, претендира разноски за юриск. възнаграждение. Представителят на Софийска градска прокуратура пледира жалбата да бъде отхвърлена като неоснователна.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-град, IV-и касационен състав, като прецени събраните по делото доказателства и наведените касационни основания, прилагайки нормата на чл. 218 от АПК, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Касационната жалба е подадена в срока по чл. 211, ал. 1 АПК от надлежна страна, за която обжалваната част от съдебното решение е неблагоприятна, поради което е допустима. Разгледана по същество, е неоснователна.

Производството пред Административен съд София град е образувано по искова молба на А. Ю. М. от [населено място] срещу ГД“ИН“ за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 10 000 лева за периода от 26.02.2015 година до 10.03.2016 година, ведно със законната лихва за забава върху сумата, считано от предявяване на иска да окончателното изплащане на сумата, вследствие на лошите условия в Затворническо общежитие- К..

В исковата молба се твърди, че ищецът през посочените периоди е пребивавал в ЗО“ К., а килията, която е бил настанен, не съответствала на изискванията за минимална свободна площ на всеки един от лишените от свобода. Твърди се също така, че в следствие на лошите условия в местата за задържане: режим на водата, влага и мухъл в килиите, вследствие на капеща вода по стената, липсата на питейна вода, като лишените от свобода са принудени да пият от водата от мивките и в резултат на това е започнал да получава бъбречни и стомашно-чревни проблеми, а невъзможността за поддържане на лична хигиена, както и лошата храна е довела до заболяването камъни в жлъчката. Посочва се още, че за проблемите е сигнализирал администрацията на затвора, но никой не му е обръщал внимание и това е довело до множество усложнения в здравословното му състояние. Иска се да бъде осъден ответникът да заплати посочената сума, ведно със законната лихва, считано от датата на предявяване на иска до окончателното изплащане на сумата.

Съдът е установил от фактическа страна следното:

От приложените към затворническото досие на ищеца писмени доказателства се приема, че ищецът А. Ю. М. е постъпил в Затворническо общежитие „К.“ на дата 26.02.2015 г. и след преминаване пред Комисия за разпределение на лишените от свобода на 27.02.2015 г. е разпределен в 5-а група. На 01.12.2015 г. е преразпределен за Втора група, където е пребивавал до освобождаването си от 10.03.2016 година.

От показанията на свидетеля - С., живееща на семейни начала с ищеца се установява, че преди да влезе в затвора ищецът не е имал здравословни проблеми, ходила е два пъти в месеца на свиждане като същият е имал пожълтял цвят на лицето и бил „превит“, оплаквал се е от липсата на вода и ако е имало един часа вода, три часа не е имало, оплаквал се е, че като дойде вода тече ръждива, пред нея се е оплаквал на доктор и то той го е прегледал, до сега си имал този проблем със жлъчката, пиел е лекарства и за това не са го оперирали.

По делото е назначена, изслушана и неоспорена от страните съдебно-медицинска експертиза, като в заключението си вещото лице е дало отговор на въпросите, поставени му като задача, а разпитан в съдебно заседание, експертът заявява, че поддържа заключението си.

Съдът въз основа на установените факти по делото и анализа на относимите за

правилното решаване на спора доказателства е направил извод за пълна неоснователност и недоказаност на исковата претенция. Приел е, че липсва незаконосъобразно бездействие на административния орган да осигури поносими условия на пребиваване в Затвора [населено място] по отношение на хигиенизирането на спалните помещения. Извършваната шест пъти годишно дезинсекция не била достатъчна да осигури ефективно и трайно прочистване на спалните помещения от дървеници. Съдът е счел, че ГДИН е бил длъжен да съобрази предмета на обществената поръчка с действителните нужди на местата за лишаване от свобода и да предвиди по-честа и ефективна дезинсекция или, установявайки неефективността на договорените услуги, да предприеме други мерки. Въз основа на това е направил извод, че това бездействие е в нарушение на чл. 3, ал.2 от ЗИНЗС. Относно размерът на обезщетението съдът е съобразил, че в претендиращия период ищецът е пребивавал в различни спални помещения като битовите условия в тях са били добри, с изключение на тези в спално помещение № 19 на 12-та група. С оглед продължителността на пребиваването на ищеца в това помещение – 14 дни в претендиращия период, и липсата на доказателства за причинени неимуществени вреди в повече от обичайните при подобен род битови условия (липса на възможност за сън), съдът е приел, че сумата от 150 лева е достатъчна в конкретния случай. За разликата до 2000 лева е приел иска за неоснователен.

Решението е валидно, допустимо и правилно. Не са налице сочените от касаторите отменителни основания. Съдът е изяснил напълно фактичката обстановка по делото, събрал е относимите за правилното решаване на спора доказателства, обсъдил ги е в тяхната взаимна връзка и предвид на с възраженията на страните и въз основа на това е направил точни правни изводи, които напълно се споделят от настоящата инстанция. Мотивираният извод за пълна неоснователност на иска е в съответствие с фактически установеното по делото.

Предявеният иск пред АССГ е осъдителен и с него се цели овъзмездяване на лишения от свобода вследствие на претърпени от него неимуществени вреди в резултат на нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС и отговорността на държавата се ангажира при доказано подлагане на изтезания, на жестоко, нечовешко или унизително отношение /чл. 3, ал. 1/, както при поставянето на лицата в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието "лишаване от свобода"или"задържането под стража",изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност /чл. 3, ал. 2 от ЗИНЗС.

По силата на чл. 285, ал. 1 от ЗИНЗС, искът по чл. 284, ал. 1 се разглежда по реда на Глава Е. от Административнопроцесуалния кодекс, а ал. 2 на текста сочи като ответници органите по чл. 284, ал. 1, от чиито актове, действия или бездействия са причинени вредите.

В конкретната хипотеза, тъй като се перетендират вреди от лошите условия в затвора и вследствие на което пребиваване и лошите условия там,ищецът е претърпял неимуществени вреди,предвид настъпилата законодателна промяна,искът се разглежда по реда на чл.284 и сл. от ЗИНЗС и исковата защита следва да се реализира по реда на Глава 7 от ЗИНЗС.

Съгласно чл. 284, ал. 1 и 2 от ЗИНЗС държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3. В случаите по чл. 3, ал. 2 съдът взема предвид кумулативното въздействие върху лицето на условията, в които се е изтърпявало наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, продължителността, както и други обстоятелства, които имат значение за правилното решаване на спора. Съгласно чл. 285 ЗИНЗС искът по чл. 284, ал. 1 се разглежда по реда на глава единадесета на АПК (чл. 203 и сл.), като искът се предявява пред административния съд по мястото на увреждането или по настоящия адрес на увредения срещу органите по чл. 284, ал. 1, от чиито актове, действия или бездействия са причинени вредите. В същото време чл. 205 АПК, приложим по силата на чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС, изисква искът за обезщетение да се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Отговорността на държавата в лицето на държавен орган е гаранционно обезпечителна отговорност и затова пасивно легитимиран е държавният орган, с който длъжностното лице, причинител на вредата е в трудови или служебни правоотношения, от чиито актове действия или бездействия са причинени вредите или чиято дейност се възлага и обезпечава от името и за сметка на юридическото лице.

Неоснователни са доводите на касатора за нарушение на материалния закон. За квалифицирането на едно бездействие като незаконосъобразно е необходимо да бъде установено неизпълнение на фактическо действие от страна на административен орган или длъжностно лице от администрацията, като е необходимо да съществува нормативно установено задължение за изпълнение на това действие. Съгласно чл. 3, ал. 1 от ЗИНЗС осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. Съгласно ал. 2 на текста за нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в неосигуряване на подходящи битови условия, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност. Установяването на посочените от законодателя обстоятелства води до ангажиране на отговорността на държавата. ГДИН е този, който следва да докаже, че изнесените в исковата молба обстоятелства не кореспондират на действителността с всички допустими доказателства и доказателствени средства. В случая изнесените от ищеца факти, въз основа на които отхвърлен иска се опровергават от ответника и не се установяват по делото. В тази връзка се споделят всички изложени в процесното решение съображения за недоказаност на изложените факти и обстоятелства. Сочените в исковата молба обстоятелства са, че е имало режим на питейната вода, че килията е била пренаселена /изискването за такава жилищна площ е въведено с нормата на чл.43,ал.3 от ЗИНЗС, според която минималната жилищна площ за един лишен от свобода не може да бъде по-малка от 4 кв. метра/, че хигиенните условия са били силно занижени, тъй като е имало режим на питейната вода, което е направило невъзможно поддържането на каквато и да било лична хигиена и вследствие на това ищецът е получил стомашно-чревни проблеми. Ищецът не представя доказателства за това, че килията е била пренаселена, не се конкретизира в коя точно килия се е намирал и е обитавал ищеца, вкл. и в исковата молба. От приложената докладна записка на лист 22 от делото е видно, че поради динамиката на движение на лишените

от свобода на територията на ЗО“ К.“ преместване от група в група, освобождаване и назначаване по щата за лишени от свобода и другия архив от настаняването по спални помещения не се съхранява, но администрацията се опитва стриктно да спазва разпоредбите на чл.43,ал.4 от ЗИНЗС. Настоящият състав на съда споделя тези съображения като намира изложените факти и твърдения от ищеца за изключително общи и неконкретизирани като няма никакви доказателства в тяхната подкрепа и не се правят съответни доказателствени искания в хода на съдебното производство. От доказателства по делото, неоспорени от страните се установява, че ищецът е пребивавал в ЗО“К.“ от 26.02.2016 година до 10.03.2016 година,когато е освободен. Липсват доказателства по делото, че килията, в която е бил настанен /като не е посочена такава/ е била пренаселена, имало е лоша хигиена, липсвала е течаща вода в нея. Липсват каквито и да било доказателства, че ищецът е получил стомашно - чревни проблеми и най - вече заболяване на жлъчката. Посочените изисквания са въведени с новата, ал. 4 на чл. 43 от ЗИНЗС, в сила от 07.02.2017 година. Правилно в решението се сочи, че въпреки, че периодът, за който се претендират вредите е много преди тази разпоредба да влезе в сила и да произведе действие. Тази забрана е регламентирана във връзка със забраната за мъчение или нечовешко отношение, установена в [чл. 29, ал. 1 от Конституцията](#), както и със забраната за изтезания, установена в чл. 3 от Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи (ЕКПЧ). ЕСПЧ многократно е посочвал в решенията си, че в общия случай присъдите и тяхното изпълнение не попадат в хипотезите на чл. 3 от Конвенцията, стига неудобствата и страданията, с които те обикновено са съпроводени да не надминават необходимото за изпълнението им. В решенията си ЕСПЧ подчертава, че приложението на чл. 3 от Конвенцията изисква засягането да води до унижение, което надминава това, което обикновено съпътства наказанието лишаване от свобода. (т. 111 от решението по делото Н. срещу България; т. 134 от решение по делото М. срещу България; т. 45 от решението по делото Т. Т. срещу България). В конкретния случай, правилни са изводите в процесното решение, че не се доказва от доказателствата по делото незаконосъобразно бездействие от страна на служителите на ответника. В този смисъл липсва и нарушение на горепосочените правни норми, регламентиращи правата на лицата, изтърпяващи наказание лишаване от свобода.

Споделят се изцяло изключително подробните съображения, изложени в процесното решение за липсата на каквато и да било причинна връзка между здравословното състояние на ищеца, установено по делото и действията на администрацията на затвора. СМЕ е обсъдена подробно от съда като правилно се приема, че състоянието на ищеца няма връзка с битовите условия в затвора като са спазени всички законови разпоредби, относно осигуряването на адекватно лечение на ищеца.

Настоящият съдебен състав, в заключение споделя извода в процесното решение, че не се установяват елементите от фактическия състав на чл. 284 от ЗИНЗС- бездействие на длъжностните лица на ответника по иска да осигурят нормални условия за пребиваване в Затворническото общежитие,„К.“ през периода от 26.02.2015 година до 10.03.2016 година, като вследствие на това бездействие за ищеца да е настъпила вреда - неимуществена, която да е пряка и непосредствена последица от това бездействие и която вреда следва да бъде репарирана. Липсва вредата, която да е пряка и непосредствена последица от бездействието на длъжностни лица на ответника и да се намира в причинна връзка със същото.

Правилни са и съображенията, относно иска за заплащане на законната лихва от датата на предявяване на иска до окончателното изплащане на сумата, което има акцесорен характер и следва изхода на спора по отношение на главното вземане. Неоснователността на исковата претенция за заплащане на обезщетение обуславя искът за заплащане на законната лихва да бъде отхвърлен като неоснователен.

Правилен е и извода, относно неоснователността на възражението на ответника по иска за изтекла погасителна давност по чл. 111 от ЗЗД- тригодишна давност и неприложимостта му в случая като допълнителни съображения извън тези в процесното решение не се следват.

При така изложените съображения, процесното решение на съда като правилно и законосъобразно следва да бъде оставено в сила.

С оглед изхода на спора и своевременната претенция на проц. представител на ответника, следва да се присъдят разноски за юриск. вознаграждение в минимален размер от 100 лева.

Водим от изложеното и на основание чл. 221, ал. 2, предл. първо от АПК Административен съд София град, IV- ти касационен състав

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА решение № 6456/01.11.2019 г. по описа на АССГ, 9-и състав по адм. дело № 3945/2019 г.;

ОСЪЖДА А. Ю. М. от [населено място], ЕГН [ЕГН], да заплати на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ [населено място], сума в размер на 100 /сто/ лева.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ:

1.

2.